

Національний
університет водного господарства та
природокористування

Міністерство освіти і науки України
**Національний університет водного господарства та
природокористування**
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра економіки підприємства

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

_____ О.А. Лагоднюк
" ____ " _____ 2019 р.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

06-01-61

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

«Товарознавство (непродовольчі товари)»
«Commodity (non-food products)»

Спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Specialty 076 «Entrepreneurship, trade and stocktaking activity»

Рівне – 2019

Робоча програма навчальної дисципліни «Товарознавство (непродовольчі товари)» для студентів за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»– Рівне: НУВГП, 2019. – 16 с.

Розробники:

Н.Б. Кушнір, к.е.н., проф. кафедри економіки підприємства,
Т.І. Якимчук, ст.викл. кафедри економіки підприємства

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки підприємства

Протокол від «06» лютого 2019 року №5.

Завідувач кафедри економіки підприємства

Н.Б. Кушнір

Схвалено науково - методичною комісією за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Протокол № 6 від «13» лютого 2019р.

Голова науково - методичної комісії _____ Т.В. Кузнецова

© Кушнір Н.Б., 2019
© Якимчук Т.І., 2019
© НУВГП, 2019

Вступ

Програму обов'язкової навчальної дисципліни складено відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики підготовки бакалаврів за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Предметом вивчення дисципліни є споживча цінність різних видів непродовольчих товарів.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Товарознавство (непродовольчі товари)» є складовою частиною циклу фахової підготовки студентів за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Вивчення курсу передбачає наявність систематичних і ґрунтових знань із суміжних курсів – «Організація торгівлі», «Статистика», «Вступ до спеціальності», «Економіка торгівлі».

Анотація

Товарознавство непродовольчих товарів вивчає споживчі, фізичні, хімічні властивості непродовольчих товарів, зміни цих властивостей, що можуть мати місце на всіх етапах товароруку від виробничих підприємств до кінцевого споживача. Товарознавство непродовольчих товарів аналізує стан і перспективи розвитку відповідного сегмента ринку, класифікацію товарів на асортиментні групи та інші структурні елементи нижчих рівнів.

Ключові слова: непродовольчі товари, товарознавство, споживча вартість, споживча властивість, товар, асортимент, кодування товарів, маркування товарів, штрих-код, зберігання товарів.

Abstract

Non-food commodity research studies consumer, physical, chemical properties of non-food products, changes in these properties that may occur at all stages of the commodity movement from production enterprises to the final consumer. Non-food commodity research analyzes the state and prospects for the development of the relevant market segment, the classification of goods for assortment groups and other structural elements of the lower levels.

Key words: non-food products, commodity research, consumer value, consumer property, commodity, assortment, product coding, marking of goods, bar code, storage of goods.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ТОВАРОЗНАВСТВО(непродовольчі товари)»

1.Опис предмета навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4,5	Галузь знань: 07 "Управління і адміністрування" Спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»	Дисципліна фахової підготовки, обов'язкова	
Модулів – 2	<p style="text-align: center;">Національний університет водного господарства та природокористування</p>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: курсова робота		Семестр	
Загальна кількість годин – 135		3-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4	Рівень вищої освіти: бакалавр	Лекції	
		24 год.	2 год.
		Практичні	
		22 год.	12 год.
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
		89 год.	121
Індивідуальні завдання: курсова робота – 24 год.			
Вид контролю: іспит			

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять та самостійної роботи становить для денної форми навчання відповідно 34% до 66%, для заочної форми навчання відповідно 10% до 90%.

Метою вивчення дисципліни «Товарознавство (непродовольчі товари)» є опанування науково-теоретичними засадами товарознавства та споживчими властивостями непродовольчих товарів, що зумовлюють їх споживчу цінність і здатність задовольняти потреби споживачів.

Завданням курсу є: вивчення класифікації, основних видів, асортименту та властивостей непродовольчих товарів, сфер застосування, вимог до їх якості, умов і правил пакування, маркування, зберігання та перевезення.

Об'єктом вивчення є: споживча вартість непродовольчих товарів.

Предмет вивчення: споживча цінність різних видів непродовольчих товарів.

Основними завданнями курсу є:

- засвоєння науково-понятійного апарату товарознавства;
- вивчення основних споживчих характеристик непродовольчих товарів;
- оцінювання якості й кількості товарів та їх забезпечення при просуванні на ринку;
- систематизація та класифікація непродовольчих товарів;
- ознайомлення з основними групами непродовольчих товарів.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен знати:

- основні принципи та методи наукового пізнання товарів;
- загальні системи класифікації непродовольчих товарів;
- товарознавчі методи класифікації асортиментних груп товарів;
- основні вимоги до зберігання, якості та кількості непродовольчих товарів на етапах їх просування;
- методи ідентифікації та засоби товарної інформації;
- основні функції товарознавчої та екологічної експертизи непродовольчих товарів;
- методологію товарної інформації;

уміти:

- використовувати наукові методи пізнання товарів при створенні класифікаційних систем та асортиментних груп непродовольчих товарів;
- застосовувати методи пізнання непродовольчих товарів, їх загальних споживчих властивостей;
- визначати основні показники якості непродовольчих товарів;

використовувати засоби та критерії ідентифікації непродовольчих товарів і розрізняти сфальсифіковані товари.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1

«Товарознавство – наука про товар»

Тема 1. Предмет, метод та завдання курсу “Товарознавство”

Об’єкт, предмет, мета і завдання курсу. Зв’язок товарознавства з іншими науками. Споживчі властивості товарів і показники що їх визначають.

Тема 2. Формування асортименту товарів та асортиментна політика

Асортимент. Товарна номенклатура і товарний асортимент. Параметри, що характеризують асортимент. Асортиментна концепція і асортиментна політика. Формування асортименту.

Тема 3. Класифікація товарів та їх кодування

Класифікація товарів. Методи класифікації товарів. Кодування товарів. Штрихове кодування, структура штрихових кодів.

Тема 4. Якість товарів і методи її оцінки

Якість продукції і розвиток економіки, фактори, що визначають якість товарів. Показники якості товарів та їх класифікація. Методи оцінки якості товарів.

Тема 5. Види і засоби інформації про товар

Форми і засоби товарної інформації. Вимоги до товарної інформації. Види інформації про товар. Маркування.

Тема 6. Основи стандартизації, метрології та сертифікації

Мета та принципи стандартизації, Основні методи стандартизації. Метрологія споживчих товарів. Метрологічна служба України. Основи сертифікації споживчих товарів.

Змістовий модуль 2

«Товарознавство окремих груп непродовольчих товарів»

Тема 7. Товарознавство господарських товарів

Господарські вироби з пластичних мас: поняття полімерів та пластичних мас, класифікація товарів з пластмас, вимоги до їх якості. Скляні побутові товари: споживчі властивості скляних виробів, класифікація асортименту, оцінка якості. Керамічні побутові товари. Товари побутової хімії. Електропобутові товари: класифікація асортименту та вимоги до якості. Меблеві товари: сировина для виробництва, асортимент, вимоги до якості. Будівельні товари: класифікація асортименту, вимоги до якості.

Тема 8. Товарознавство текстильних товарів

Ознаки товарознавчої характеристики тканин. Класифікація бавовняних, лляних, вовняних і шовкових тканин. Особливості контролю якості тканин. Класифікація нетканих матеріалів та характеристика їх асортименту. Неткані матеріали та штучне хутро.

Тема 9. Товарознавство одягу та взуття

Асортимент товарів, їхні види і різновиди, конструктивні особливості. Сировина для виробництва одягу та взуття. Споживчі властивості окремих видів одягу та взуття, вимоги до якості, виявлення дефектів. Маркування одягу та взуття.

Тема 10. Товарознавство культурно-побутових товарів

Споживчі, ергономічні та естетичні показники якості годинників. Показники надійності годинників. Асортимент телефонів, фотоапаратів, музичних товарів, автотранспортних засобів, іграшок та інших товарів культурно-побутового призначення, вимоги до якості.

Тема 11. Товари особистого використання

водного господарства
та природокористування

Поняття та основні групи галантерейних товарів, їх споживчі властивості. Асортимент ювелірних виробів, основні матеріали для їхнього виробництва. Характеристика ювелірного каміння. Конструктивні особливості ювелірних товарів, вимоги до якості.

Тема 12. Основи товарознавства послуг

Класифікація послуг, їх місце у господарській та підприємницькій сферах. Підходи до оцінки рівня якості надання конкурентних послуг у ринкових умовах з урахуванням чинної законодавчої та нормативної бази.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем змістових модулів	Кількість годин							
	Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
	лекції	практичні заняття	самостійна та індивідуальна робота	разом	лекції	практичні заняття	самостійна та індивідуальна робота	разом
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Товарознавство – наука про товар								
Тема 1. Предмет, метод та завдання курсу “Товарознавство (непродовольчі товари)”	1	-	2	3	2	-	4	6
Тема 2. Формування асортименту товарів та асортиментна політика	2	2	6	10	-	-	14	14
Тема 3. Класифікація товарів та їх кодування	2	4	6	12	-	2	12	14
Тема 4. Якість товарів і методи її оцінки	2	2	6	10	-	-	10	10
Тема 5. Види і засоби інформації про товар	2	2	6	10	-	2	12	14
Тема 6. Основи стандартизації, метрології та сертифікації	1	-	4	5	-	-	2	2
Разом за змістовим модулем 1	10	10	30	50	2	4	54	60
Змістовий модуль 2. Товарознавство окремих груп непродовольчих товарів								
Тема 7. Товарознавство господарських товарів	4	4	7	15	-	2	8	10
Тема 8. Товарознавство текстильних товарів	2	2	4	8	-	2	7	9
Тема 9. Товарознавство одягу та взуття	2	2	8	12	-	2	8	10
Тема 10. Товарознавство культурно-побутових товарів	2	2	6	10	-	1	8	9
Тема 11. Товари особистого використання	2	1	8	11	-	1	9	10
Тема 12. Основи товарознавства послуг	2	1	2	5	-	-	3	3
Разом за змістовим модулем 2	14	12	35	61	-	8	43	51
Модуль 2: Курсова робота								
Курсова робота	-	-	24	24	-	=	24	24
Разом годин:	24	22	89	135	2	12	121	135

5. Теми практичних занять

№ з/п	Теми практичних занять	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1.	Формування асортименту товарів торговельного закладу. Номенклатура властивостей і показників асортименту	2	-
2.	Ієрархічний та фасетний методи класифікації товарів. Загальна класифікація продовольчих і непродовольчих товарів	2	-
3.	Кодування товарів. Перевірка штрих-коду	2	2
4.	Показники якості товарів. Аналіз споживчих властивостей конкретного товару та визначення показників якості	2	-
5.	Маркування товарів та його види. Аналіз маркування окремих товарів за товарознавчими характеристиками	2	2
6.	Товарознавство господарських товарів. Товари з пластмас, скляні та керамічні. Товари побутової хімії.	2	2
7.	Товарознавство побутових електротоварів, меблів та будівельних товарів.	2	2
8.	Товарознавство текстильних товарів.	2	2
9.	Товарознавство одягу та взуття.	2	2
10.	Товарознавство культурно-побутових товарів.	2	-
11.	Товари особистого використання.	1	-
12.	Ознайомлення з окремими видами послуг та їх споживчими властивостями	1	-
	Всього	22	12

6. Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

Підготовка до аудиторних занять – $0,5 \text{ год./1 година занять} = 46 * 0,5 = 23 \text{ год.}$

Підготовка до контрольних заходів – $6 \text{ год. на 1 кредит ЄКТС} = 4,5 * 6 = 27 \text{ год.}$

Опрацювання окремих тем програми або їх частин, які не викладаються на лекціях – 65 год.

Тематика та обсяги самостійної роботи представлено в таблиці.

Теми для самостійної роботи

№ з/п	Тема самостійної роботи	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	2	3	4
1.	Властивості призначення товару за спрямованістю	2	4
2.	Класифікація асортименту за характером, широтою обхвату, за ступенем задоволення потреб та за характером потреб. Товари простого і складного асортименту	6	14
3.	Американська система кодування UPC. Правила розміщення штрихових кодів. Загальнодержавний класифікатор продукції	6	12
4.	Методи кількісної оцінки якості продукції (Кваліметрія). Експертний та соціологічний методи оцінки якості продукції	6	10
5.	Торговельне маркування. Національні та транснаціональні знаки відповідності	6	12
6.	Міжнародні аспекти стандартизації і сертифікації. Особливості екологічної стандартизації і сертифікації	4	2

1	Національний університет водного господарства та природодослідження	2	3	4
7.	Товарознавство господарських товарів: металеві побутові товари.		2	14
8.	Товарознавство текстильних товарів: неткані матеріали та штучне хутро.		4	10
9.	Товарознавство одягу та взуття: ортопедичне взуття		12	14
10.	Товарознавство культурно-побутових товарів: книги		2	10
11.	Товари особистого використання: автомобілі		2	4
12.	Особливості товарознавства послуг у сфері охорони здоров'я, культури, спорту та освіти		8	9
	Усього годин		65	87

Підсумком самостійної роботи при вивченні дисципліни є складання звіту.

Звіт про самостійну роботу для денної форми навчання складається у вигляді розв'язаних ситуаційних завдань відповідно до заданого варіанту на папері формату А-4. Роздруківка – принтерна. Поля стандартні.

7. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Виконання індивідуального навчально-дослідного завдання згідно з навчальним планом передбачене у вигляді курсової роботи на тему «Товарознавство конкретного товару на прикладі...». Курсова робота виконується на прикладі конкретного підприємства, яке студент обирає самостійно. На виконання індивідуальної роботи відводиться 24 години навчального навантаження. Курсова робота виконується у вигляді текстового файлу та друкованого тексту на папері формату А4. Загальний обсяг курсової роботи має складати до 30 сторінок друкованого тексту разом з таблицями та списком використаних джерел. Структурно курсова робота складається з теоретичної частини та практичних розрахунків.

Розділи	Назва розділів (частин) курсової роботи	Кількість годин
	Вступ	1
1.	Стан ринку та сировини для виробництва товару*	4
2.	Характеристика асортименту товару* на підприємстві	6
3.	Вимоги та показники якості товару,* оцінка його якості на підприємстві	8
4.	Упакування, зберігання, пакування і транспортування товару*	4
	Висновки та пропозиції	1
	Разом	24

* - (вказується конкретний товар, що виробляється на обраному студентом підприємстві)

8. Методи навчання

Вивчення дисципліни досягається інформаційним, ілюстративним та проблемним методами навчання.

Лекції супроводжуються демонстрацією схем, таблиць з мультимедійним супроводом. На практичних заняттях розглядаються та розв'язуються задачі, наближені до реальних ситуацій:

- використовується роздатковий матеріал (наочність) для формування у студентів системного мислення, розвитку пам'яті;
- проводиться дискусійне обговорення проблемних питань;
- задаються провокаційні питання.

Навчання супроводжується опрацюванням нормативної, навчальної літератури, а також періодичних видань.

При викладанні навчальної дисципліни для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як: проблемні лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, кейс-метод, метод мозкового штурму, метод вільних асоціацій, метод обговорення тематичних зображень, метод "переваги та недоліки", метод "Робота в мережі", ділові ігри, екскурсійні заняття. забезпечується практична спрямованість навиків майбутньої професійної діяльності.

9. Методи контролю

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу

використовуються такі методи оцінювання знань:

- поточне тестування після вивчення кожного змістового модуля;
- оцінка за самостійну роботу;
- підсумковий контроль (екзамен) із застосуванням комп'ютерного тестування.

Для діагностики знань використовується ЄКТС зі 100-бальною шкалою оцінювання.

Розподіл балів, які отримують студенти

Екзамен

Модуль 1: поточна та самостійна робота												Модуль 2: підсумковий екзамен	Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2						40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

T1, T2... T12 – теми змістових модулів.

Курсова робота

Пояснювальна записка	Розрахункова частина	Захист роботи	Сума
До 40	До 20	До 40	100

До складання підсумкового контролю допускаються студенти, які за поточним контролем набрали не менше 36 балів. Після підсумкового контролю (іспиту) повторне складання модулів не допускається. Іспит проводиться у формі виконання іспитових завдань. Результати іспиту оцінюються в інтервалі від 0 до 40 балів включно.

При оцінці знань студентів можуть враховуватися додаткові бали, які отримав студент за участь у поза навчальній науковій роботі:

1. Участь (виступ) в наукових конференціях - 3 бали.
2. Підготовка публікації - 5 балів.
3. Участь в студентських олімпіадах (переможці олімпіад):
4. Активність на заняттях (за одне заняття) - 1 бал.

Якщо студент не набрав мінімальної кількості балів, то змістовий модуль не зараховується і його необхідно складати повторно. Загальна підсумкова оцінка знань студента визначається за відповідною шкалою.

10. Шкала оцінювання

Сума балів за всі форми навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
	Для екзамену та курсової роботи
90-100	Відмінно («5»)
82-89	Добре («4»)
74-81	
64-73	Задовільно («3»)
60-63	
35-59	Незадовільно («2»)
	З можливістю повторного складання
1-34	Незадовільно («2»)
	З обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення дисципліни

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Товарознавство (непродовольчі товари)» включає:

- опорний конспект лекцій на електронному носії;
- мультимедійні презентації лекцій і практичних занять;
- методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни «Товарознавство (непродовольчі товари)» для студентів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної та заочної форми навчання / Н.Б.Кушнір, Т.І.Якимчук –Рівне: НУВГП, 2019. - 20 с. (06-01-193);
- методичні вказівки до виконання самостійної роботи з дисципліни «Товарознавство (непродовольчі товари)» для студентів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної та заочної форми навчання /Н.Б. Кушнір, Т.І Якимчук – Рівне, НУВГП, 2019.- 22 с. (06-01-192);
- освітньо-кваліфікаційна характеристика за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

12. Рекомендована література

Базова

1. Агбаш В.Л. Ринок побутових радіоелектронних товарів / В.Л. Агбаш, Васильєва // Інфраструктура товарного ринку: навч. посіб. - 2-е вид., перероб. та доп. ; під ред. проф. О.О. Шубіна. - К.: НМЦВО МОН України; Студцентр, 2004. - С. 338-367.
2. Агбаш В.Л. Ринок побутових радіоелектронних товарів. Інфраструктура товарного ринку: непродовольчі товари : підручник / В.Л. Агбаш, Васильєва ; за ред. О.О. Шубіна. - К. : Знання, 2009. - С. 84-125.
3. Артюх Т.М. Діагностика та експертиза коштовностей: Підручник. - К.: КНТЕУ, 2002. - 500 с.
4. Байдакова Л.І. Товарознавство. Непродовольчі товари. Товари культурно- побутового призначення: підручник / Л.І. Байдакова, О.І. Передрій, І.М. Байдакова. - К.: Вища шк., 2009. - 327 с.
5. Васильєва І.І. Ринок побутових радіоелектронних товарів / І.І. Васильєва // Ринок непродовольчих товарів України: реалії та перспективи : монографія: в 3 т. / кол. авт.: О.О. Шубін, О.М. Азарян та ін.; за наук. ред. О.О. Шубіна. - Донецьк: ДонНУЕТ, 2010. - Т. 1. - С. 314-357.
6. Глушкова Т.Г. Товари культурно-побутового призначення: підручник / Т.Г. Глушкова. - К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2004. - 550 с.
7. Інфраструктура товарного ринку: непродовольчі товари : підручник / за ред. О.О. Шубіна. - К. : Знання, 2009. - 702 с.
8. Інфраструктура товарного ринку: Навч. посіб. - 2-е вид., перероб. та доп. / Під ред. проф. О.О. Шубіна. - К.: НМЦВО МОІН України; Студцентр, 2004. - 816 с.

1. Апопій В.В. та інш. Організація та технологія надання послуг: навч. посіб./ - К.: ВЦ «Академія», 2006.-312 с.
2. Державний класифікатор продукції та послуг. - К.: Держстандарт України. 1998. Т1 - 176 с., Т2 - 178 с., Т3 - 174 с.
3. Румянцева А.П. Коваленко Ю.О. Міжнародна торгівля послугами: навч. посіб. -К.: ЦНЛ, 2003. -350с.
4. Підприємницька діяльність на ринку послуг. Текст лекції /Шутовська І.О., Шиндировський І.М. - Львів: 2004. -24 с.
5. Продукція та послуги, що підлягають обов'язковій сертифікації в Україні. Довідник. - Львів: Леонорм, 2008. - 216 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Обласна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.libr.rv.ua/>
2. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cbs.rv.ua/>
3. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka> (інформаційні ресурси у цифровому репозиторії).
4. Електронний ресурс розміщення в цифровому репозиторії / [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/>